

Ismét felemelték a közalkalmazottak rendkívüli segélyét.

A miniszterelnök a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak rendkívüli segélyének 1923. évi május hó 1-től kezdődő hatállyal való felemelése tárgyában a következőket rendeli el:

A közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak felemelt rendkívüli segélyei 1923. évi május hó 1-i hatállyal a mellékelt kimutatásban feltüntetett összegben *ujból fel-emeltetnek.*

A nyugellátásban, vagy kegyelmi ellátásban részesülő volt díjnyokokat megillető rendkívüli segélyek egy havi összegét 10.0000 koronában, az állandóan alkalmazva volt és nyugbérben, vagy kegyelmi ellátásban részesülő napszámokok, munkások és ezekkel egy tekintet alá eső alkalmazottak rendkívüli segélyének egy havi összegét pedig 7000 koronában állapítja meg. Az 1918. évi december 31. előtt elhalt, valamint az 1918. évi december 31. előtt nyugalomba helyezett és 1918. évi december hó 31. után elhalt altisztek özvegyei 15 840 korona összegű rendkívüli segélyben részesülnek. Az 1918. évi december hó 31. előtt elhalt, valamint az 1918. évi december 31. előtt nyugalomba helyezett és 1918. évi december hó 31. után elhalt hivatalosok özvegyei 7200 korona összegű rendkívüli összegben részesülnek.

Az utalványozási joggal felruházott hatóságok és hivatalok a jelenlegi rendeletekkel az 1923. évi május hó 1-től számított hatállyal felemelt összegű rendkívüli segélyeket hivatalból, soronkívül kötelesek megállapítani és folyósítani.

A rendkívüli segélyek részletes kimutatása a miniszterelnök 1800. M. E. rendelete szerint:

I. 1. pontjában (ide tartoznak az állami rendszerű I. és II. fizetési osztályok, az ítéldbírák és ügyészek 6. fiz. csoportja) tényleges szolgálatban levők drágasági segélye 160 000 K. 100 százalékkal nyugdíjazott nyugdíjasoknál 144.000 K, a tisztviselők özvegyeinél 72 000 K, a tisztviselők és egyéb alkalmazottak szülőien árváinál egyenként 36 000 K.

I. 2. pontjában (állami rendsz. III. fiz. oszt. bírák és ügyészek 5. f. cs.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 108.000, 100 száz. nyugdíjasoknál 97.200, tisztviselők és egyéb alkalmazottak özvegyeinél 48.600, tisztviselők és egyéb alkalmazottak árváinál egyenként 24 300 K.

I. 3. pontjában (állami rendsz. IV. f. o. főispán, polgármester, állami rendőrségi tiszt. IV. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 92 000, 100 száz. nyugdíjasoknál 82 800, tisztviselők és egyéb alkalmazottak özvegyeinél 41.400, tisztviselők és egyéb alkalmazottak árváinál egyenként 20.700 K.

I. 4. pontjában (állami rendsz. V. f. o. bírák és ügyészek III. f. cs., rendőrségi tiszt. V. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 68.000, 100 száz. nyugdíjasoknál 61.200, tisztviselők és alkalmazottak özvegyeinél 30.600, tisztviselők és egyéb alkalmazottak árváinál egyenként 15 300 K.

I. 5. pontjában (állami rendsz. VI. f. o. bírák és ügyészek II. cs., rendőrségi tiszt. VI. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 48 000, nyugdíjasoknál 43 200, özvegyeknél 21.600, árváknál egyenként 10.800 K.

I. 6. pontjában (állami rendsz. VII. f. o. bírák és ügyészek I. f. cs., rendőrs. tiszt. VII. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 40 000, nyugdíjasoknál 36 000, özvegyeknél 18.000, árváknál egyenként 9000 K.

I. 7. pontjában (állami rendsz. VIII. f. o. rendőrs. tiszt. VIII. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 32 000, nyugdíjasoknál 28 800, özvegyeknél 14 400, árváknál egyenként 7200 K.

I. 8. pontjában (állami rendsz. IX. f. o. rendőrs. tiszt. VIII. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 29.600, nyugdíjasoknál 26.640, özvegyeknél 13 320, árváknál egyenként 6660 K.

I. 9. pontjában (áll. X. f. o. rendőrs. tiszt. IX. f. o.) tényleges szolgálatban levők tisztviselők és egyéb alkalmazottaknál 27.200, nyugdíjasoknál 24.480, özvegyeknél 12.240, árváknál egyenként 6120 K.

I. 10. pontjában (áll. XI. f. o. rendőrs. tiszt. XI. f. o.) ténylegeseknél 25.600, nyugdíjasoknál 23.040, özvegyeknél 11.520, árváknál egyenként 5760 K.

I. 11. pontjában (középk. VIII. o. végzett gyakornokok, segéd és helyettes tanérek) ténylegeseknél 24.000, nyugdíjasoknál 21.600, özvegyeknél 10.800, árváknál egyenként 5.400 K.

I. 12. pontjában (IV. o. végzett segéddíjas gyakorn., h. óvónők, f. o. nem sorolt városi és megyei tiszt.) ténylegeseknél 22.400, nyugdíjasoknál 20.160, özvegyeknél 10.080, árváknál egyenként 5.040 K.

I. 13. pontjában (áll. hivatalokban alkalm. napidíjasok) ténylegeseknél 19.200, nyugdíjasoknál 17.280, özvegyeknél 8640, árváknál egyenként 4320 K.

I. 14. pontjában (altisztek) ténylegeseknél 17.600, nyugdíjasoknál 15.840, özvegyeknél 7920, árváknál egyenként 3960 K.

I. 15. pontjában (napidíjasok és hivatalosok) ténylegeseknél 16.000, nyugdíjasoknál 14.400, özvegyeknél 7200, árváknál egyenként 3600 K.

I. 16. pontjában (havi, heti és napibéres hivatalosok) ténylegeseknél 12.800, nyugdíjasoknál 11.520, özvegyeknél 6000, árváknál egyenként 3000 K.

Vakáción a kiscgazdák.

(A Szeged budapesti tudósítójától.) A ma megkezdődött háromnapos parlamenti szünet erősen meglátszott a kormányzópart klubjában, a fényes termekből teljesen eltűntek a kiscgazdák, akik hazautaztak falura. Egy elmés, a „liberális” frakcióhoz tartozó honatya meg is jegyezte, hogy „egészen olyan a ma este, mintha Nagyatádiakat és Gömbösöket már sikerült volna kiteszékelni a pártból”. Természetesen a gazda távollétében megint erősen költötte az ebet a karóhoz a liberális szárny, hogy a Nagyatádi-Gömbös egyesülés korántsem jelent olyan súlyt, mint egyesek hiszik és hogy Bethlen teljesen a kezében tartja a pártot. Kíváncsiak vagyunk, hogy kedden a kiscgazdák megérkezése után is olyan határozottsággal fogják-e ezt állítani?

A tegnapi rendes heti minisztertanácsról egyes lapok azt írták, hogy azon Nagyatádi földbirtokreform-javaslatát tárgyalták le. Ez, értesülésünk szerint, már csak azért sem igaz, mert a földművelésügyi miniszter még azt sem tudja, hogy melyik javaslatot fogadja el a három elkészült javaslat közül: azt, amit *Neubauer* Ferenc képviselő, a javaslat leendő előadója, *Börsök* Andor, az Országos Földbirtokrendező Biróság elnöke, vagy pedig azt, amelyiket a földművelésügyi minisztérium kodifikáló osztálya készített? Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a három javaslatból egy javaslatot készítenek és azt terjesztik a nemzetgyűlés elé.

Képek.

Városfejlesztés.

A tavasz nyitásával az emberek a városban nagyobb sétákat tesznek, ekkor önkénytelenül elébük tárulnak mindenütt és mindenben a pusztulás borzalmas nyomai, pedig ezt a várost a világháboruból ellenség meg nem támadta, harcszintér nem volt.

Az épületek különösen a külvárosokban elhanyagoltak, a szegénység és nyomor szinte kiabál róluk. A házak között legrongyosabbak az egykor gazdag Szeged városnak tulajdonát képező házak.

Középületek, iskolák, templomok stb. egyformán pusztulásnak indulnak, mert nincs hozzá elegendő anyagi erő, hogy azok közel tízévi tatarozáshány után újra karban tartassanak. Legszenbetűnőbb az elhagyatottságnak és a pusztulásnak nyoma a Kálvárián.

Az országnak ebben a legnagyobb katolikus városában legszegényebb, szegénytelenül elhanyagolt állapotban van az isten-ember nagy tragédiájának jelképes színhelye: a Kálvária.

A múlt század nyolcvanas éveiben a rekonstrukció munkája közé az újjáépítést végző királybiztos felvette programjába a Kálvária építését és a nagy katolikus város hitéletéhez méltó keretet teremtett meg a Kálváriának: gyönyörű nagy teret hasított ki e célra, azt parkiroztatta s a felállított stációk végén mesterségesen készített kis domb tetejére építettett egy kéttornyos és kupolával ellátott Kálváriakápolnát.

Ez a kápolna mindenütt ki van emelve, ahol az árvíz után felépült Szeged képei láthatók. A múlt század nyolcvanas éveitől eltelt már negyven esztendő, a Kálvárián azonban azóta egyetlen kalapács-ütés sem történt, így hát nagyon természetes, hogy a megalkotott keret is elpusztult, a park kiveszett, az időközben utcafelújítások folytán a tér vízgyűjtő medence lett, a stációkat elpusztították, a kápolna omladozni kezdett.

Mikor az emberek a nagyhéten ájatos buzgalommal elzarándokolnak a Kálváriához, onnan pirulva távoznak el. A római katolikus hitközségnek kellene kezébe venni az elhanyagolt és végpusztulásnak indult Kálvária-kert ügyét, hogy azt a városnak és a hitélet méltóságának megfelelő módon rendbe hozzák és újjáépítsék. Hiszem, hogy a százezer római katolikus hívő, Isten dicsőségére tudni fogja kötelességét, csak a hivatott vezetők álljanak ennek az ügynek élére és akkor a siker nem maradhat el, mert mindenki meg fogja hozni a szükséges áldozatot.

*

Szánalmas képet mutat a közvetlen utcák helyzete különösen esős időben. Itt végre határozott haladó irányba kell cselekedni, hogy a sár- és víztenger megszűnjön.

Az egész város mintegy háromszáz utcából és térből áll. Ezek közül jól és rosszul ki van köveztve mintegy száz u/ca, kétszáz u/ca pedig köveztelen. A közérdek azt kívánja volna, hogy mikor 1884-ben a város visszakapta önkormányzati jogát és a királybiztosságra Szegedről távozott, azt a nagy keretet, amit a királybiztosság megalkotott és átadott a város közönségének, lassan, de biztosan megtöltsék tartalommal. E közé tartozott volna elsősorban az utcák végleges kiképzése, csatornázása és burkolattal való ellátása. Ha 1884 óta minden évben tíz utcát rendeztek volna, úgy harminc év alatt már valamennyi utcánk csatornázva és burkolva lenne.

Sajnos, nem így történt, ez a városfejlesztési politika elmaradt, e helyet más irányú politikára fogyott el a pénz. A múlt hibáiból azonban le kell vonni a tanulságot és meg lehet állapítani azt, hogy mit nem szabad jövőre cselekedni s minő városfejlesztési politikát kell követni.

Nem szabad elhanyagolni a meglévő épületeket, építményeket, burkolatokat, azokat mindenáron jókarban kell tartani s az ehhez szükséges pénzt kellő időben rendelkezésre kell bocsátani. A városfejlesztési tervezetet pedig egységesen kell kidolgozni és megállapítani, hogy minden évben melyik városrészből melyik utcák jönnek rendezés alá. A városrendezés munkáját tizenöt, legfeljebb husz évre kell beosztani és a munkára szükséges hitelt költségvetésileg biztosítani. Nem olyan városfejlesztési tervezetet értek ez

mindenki, az utolsó bejegyzés megint egy fő szabadd gondolkodó gonosztívó: „Montesquieu: a' Törvények lelke, 3 kötet, Posenban, 1833”. Az orvosi könyvek közt Van Swieten és Hüfeland szép barátságban; az akkori fiózfusok közül Krüger, Reusch és Imre János. A folyóiratok közt ott van a Hasznos Mulatságok, a hazai és külföldi „Tudósítások”, a „Jelenkor”, a „Társalkodó”. Igaz, hogy ott van mellettük a „Száz esztendőre szülő kalendárium” is, meg a Magyar Szakátskönyv is; van aritmetika is, van „a nevelésnek módjáról” való értekezés is, van természetstória is: a Mikoltczy Gáspár jeles Vadkertje és a Diószeghy Sámuel füveskönyve. A *libri poetici* közt Gyöngyössi István, Kazinczy 9 kötetben, Vannier Paraszti majorsága, Baróti Szabó Dávid — és az akkori nagy újság, a *Himfy szerelmei*. A *Romanes* szakban pedig ott a Kártigám, Barklágus, Faludi meg a *Teljes Dugonics*. (Hány szegedi házbán van most meg a *teljes* Tömörkény? aki éppen a héten lesz hatodik esztendeje, hogy kiköltözött a halottak csöndös városába és árvácskás szemférdél alatt örül annak, hogy se nmi köze ehhez az innetső világhoz.)

Az ur félelme a bölcsesség kezdete. Tary Pál megfordította a mondást: ő záradékul adja a teológiai könyvek lajstromát. Köztük van a biblián kívül a Szentek Élete, Kempis Tamás és Pázmány Kalauza.

Hát ilyen volt egy bennszülött szegedi közéleti férfi könyvtára a XIX. század elején, Hát a XX. század elején milyen?